

۱. نیازمندی مؤمن به سه خصلت

قال الإمام محمد تقی الجواد(ع) (المؤمن يحتاج إلى ثلاث خصال: توفيق من الله عز وجل وواعظ من نفسه وقبول ممن ينصحه).

امام جواد (ع): مؤمن در هر حال نیازمند به سه خصلت است: توفیق از طرف خداوند متعال و اعظی از درون خود قبول و پذیرش نصیحت کسی که او را نصیحت نماید.

بحار الأنوار، ج ۷۲، ص ۶۵، ح ۳

۲. ملاقات با دوستان

قال الامام الجواد(ع) (مُلاقاة الأخوان نَشْرَةٌ، وَتَلْقِيحٌ لِلْعَقْلِ وَإِنْ كَانَ نَزْرًا قَلِيلًا).

امام جواد (ع): ملاقات و دیدار با دوستان و برادران، موجب صفای دل و نورانیت آن می گردد و سبب شکوفایی عقل و درایت خواهد گشت، گرچه در مدت زمانی کوتاه انجام پذیرد.

امالی شیخ مفید، ص ۳۲۸، ح ۱۳

۳. بافضیلت ترین عبادت

قال الامام الجواد(ع) (أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ الْإِخْلَاصُ).

امام جواد (ع): با فضیلت ترین و ارزشمندترین عبادت ها آن است که خالصانه باشد.

بحار الأنوار، ج ۶۷، ص ۲۴۵، ح ۱۹

۴. گوش سپردن به سخنان

قال الامام الجواد(ع) (مَنْ أَصْغَى إِلَى نَاطِقٍ فَقَدْ عَبَدَهُ، فَإِنْ كَانَ النَّاطِقُ يُوَدِّي عَنِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ فَقَدْ عَبَدَ اللَّهَ، وَإِنْ كَانَ النَّاطِقُ يُوَدِّي عَنِ الشَّيْطَانِ فَقَدْ عَبَدَ الشَّيْطَانَ).

امام جواد (ع): هرکه به گوینده ای گوش سپارد، او را بندگی کرده است؛ اگر آن گوینده از خداوند عز و جل بگوید شنونده خدا را عبادت کرده و اگر از طرف شیطان بگوید شیطان را عبادت کرده باشد.

الکافی، ج ۶، ص ۴۳۴، ح ۲۴.

۵. پذیرفتن خواستگار متدین و امانت دار

قال الامام الجواد(ع) (مَنْ خَاطَبَ إِلَيْكُمْ فَرَضِيئِم دِينَهُ وَأَمَانَتَهُ فَرَوْجُهُ، إِلَّا تَفَعَّلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ).

امام جواد (ع): هر که به خواستگاری دختر شما آید و به تقوا و تدبیر و امانتداری او مطمئن می باشید با او موافقت کنید و گرنه فتنه و فساد بزرگی در روی زمین پدید خواهد آمد.

تهذیب الأحکام، ج ۷ ، ص ۳۹۶ ، ح ۹

۶. سفارش به سکوت جاهل

قال الامام الجواد(ع) **(كُوسَكَّتِ الْجَاهِلُ مَا اخْتَلَفَ النَّاسُ).**

امام جواد (ع): چنانچه افراد جاهل، ساکت باشند، مردم دچار اختلافات نمی شوند.

کشف الغمّه، ج ۲ ، ص ۳۴۹

۷. تحسین کار زشت

قال الامام الجواد(ع) **(مَنْ اسْتَحْسَنَ قَبِيحاً كَانَ شَرِيكاً فِيهِ).**

امام جواد (ع): هر که کار زشتی را تحسین و تأیید کند، در آن کار شریک می باشد.

کشف الغمّه، ج ۲ ، ص ۳۴۹

۸. بی نیازی به وسیله خدا

قال الامام الجواد(ع) **(مَنْ اسْتَعْنَى بِاللَّهِ افْتَقَرَ النَّاسَ إِلَيْهِ).**

امام جواد (ع): هر که خود را به وسیله خداوند بی نیاز بداند مردم محتاج او خواهند شد.

بحار الأنوار، ج ۷۵ ، ص ۷۹ ، ح ۶۲

۹. آموزش امام علی(ع) به دست پیامبر(ص)

قال الامام الجواد(ع) **(عَلَّمَ رَسُولُ اللَّهِ (ص) عَلِيًّا (ع) أَلْفَ كَلِمَةٍ، كُلُّ كَلِمَةٍ يَفْتَحُ أَلْفَ كَلِمَةٍ).**

امام جواد (ع): حضرت رسول(ص)، یک هزار کلمه به امام علی(ع) تعلیم نمود که از هر کلمه ای هزار باب علم و مسأله فرعی باز می شود.

خصال، ج ۲ ، ص ۶۵۰ ، ح ۴۶

۱۰. خودداری از شکر نعمت

قال الامام الجواد(ع) **(نِعْمَةٌ لَا تُشْكُرُ كَسِيئَةٌ لَا تُغْفَرُ).**

امام جواد (ع): خدمت و نعمتی که مورد شکر و سپاس قرار نگیرد همانند خطای غیرقابل بخشش است.

بحار الأنوار، ج ۶۸ ، ص ۵۳ ، ح ۶۹

۱۱. گناه سبب مرگ

قال الامام الجواد(ع) **مَوْتُ الْاِنْسَانِ بِالذُّنُوبِ اَكْثَرُ مِنْ مَوْتِهِ بِالْاَجْلِ.**

امام جواد (ع): فرا رسیدن مرگ انسان ها، به جهت معصیت و گناه، بیشتر است تا مرگ طبیعی و عادی.

كشف الغمّه، ج ۲ ، ص ۳۵۰

۱۲. راه درک حقیقت ایمان

قال الامام الجواد(ع) **لَنْ يَسْتَكْمِلَ الْعَبْدُ حَقِيقَةَ الْاِيْمَانِ حَتَّى يُؤْتِرَ دِيْنَهُ عَلَى شَهْوَتِهِ.**

امام جواد (ع): بنده ای حقیقت ایمان را نمی یابد مگر آن که دین و احکام الهی را در همه جهات بر تمایلات و هواهای نفسانی خود مقدم دارد.

بحار الأنوار، ج ۷۵ ، ص ۸۰ ، ح ۶۳

۱۳. پنهان نماندن از دید خداوند

قال الامام الجواد(ع) **اعْلَمْ اَنَّكَ لَنْ تَخْلُوَ مِنْ عَيْنِ اللّٰهِ، فَاَنْظُرْ كَيْفَ تَكُوْنُ.**

امام جواد (ع): بدان که تو از چشم خدا پنهان نیستی. پس، بنگر که چگونه ای.

تحف العقول: ۴۵۵

۱۴. تکمیل رکوع

قال الامام الجواد(ع) **مَنْ اَتَمَّ رُكُوعَهُ لَمْ تُدْخِلْهُ وَحْشَةُ الْقَبْرِ.**

امام جواد (ع): هر کس رکوعش را کامل بگذارد، گرفتار وحشت قبر نمی شود.

الكافی، ج ۳ ، ص ۳۲۱ ، ح ۷

۱۵. خشوع در نماز

قال الامام الجواد(ع) **الْخُشُوعُ زِيْنَةُ الصَّلَاةِ.**

امام جواد (ع): خشوع و خضوع زینت بخش نماز خواهد بود.

بحار الأنوار، ج ۷۵ ، ص ۸۰

۱۶. همنشینی با بی خردان

قال الامام الجواد(ع) **فَسَادُ الْأَخْلَاقِ بِمُعَاشَرَةِ السُّفَهَاءِ.**

امام جواد (ع): معاشرت و همنشینی با بی خردان و افراد لاأبالی سبب تباهی اخلاق خواهد شد.

كشف الغمّه، ج ۲ ، ص ۳۴۹

۱۷. اسباب جلب محبت

قال الامام الجواد(ع) **ثَلَاثُ خِصَالٍ تُجْتَلِبُ بِهِنَّ الْمَحَبَّةَ: الْإِنْصَافُ فِي الْمُعَاشَرَةِ، وَالْمُؤَاسَاةُ فِي الشَّدَّةِ وَالْإِنْطِوَاعِ، وَالرُّجُوعُ إِلَى قَلْبِ سَلِيمٍ.**

امام جواد (ع): با سه خصلت، دوستی را به دست می آورند: انصاف در معاشرت، همدردی [با دیگران] در خوشی و ناخوشی، و داشتن قلبی پاک [از گناهان].

كشف الغمّة: ۱۳۹ / ۳

۱۸. ارکان توبه

قال الامام الجواد(ع) **الْتَوْبَةُ عَلَى أَرْبَعِ دَعَائِمٍ: نَدَمٍ بِالْقَلْبِ، وَاسْتِغْفَارٍ بِاللِّسَانِ وَعَمَلٍ بِالْجَوَارِحِ، وَعَزْمٍ أَنْ لَا يَعُودَ.**

امام جواد (ع): توبه، بر چهار ستون استوار است: پشیمانی در دل، آمرزش خواهی به زبان، تحقق بخشیدن [به آن] در عمل، و تصمیم گرفتن به تکرار نکردن [گناه].

ارشاد القلوب دیلمی، ص ۱۶۰

۱۹. کارهای نیکان

قال الامام الجواد(ع) **ثَلَاثٌ مِنْ عَمَلِ الْأَبْرَارِ: إِقَامَةُ الْفَرَائِضِ وَاجْتِنَابُ الْمَحَارِمِ وَاحْتِرَاسُ مِنَ الْعَفْلَةِ فِي الدِّينِ.**

امام جواد (ع): سه چیز از کارهای نیکان است: انجام واجبات الهی، دوری از گناهان، دوری جستن از غفلت در دین.

۲۰. زیارت حضرت معصومه (س)

قال الامام الجواد (ع) *مَنْ زَارَ قَبْرَ عَمَّتِي بِقُمْ، فَلَهُ الْجَنَّةُ.*

امام جواد (ع): هرکس قبر عمه ام را در قم زیارت کند، اهل بهشت خواهد بود.

کامل الزیارات، ص ۵۳۶، ح ۸۲۷

۲۱. شریکان ظلم

قال الامام الجواد (ع) *الْعَامِلُ بِالظُّلْمِ وَالْمُعِينُ لَهُ وَالرَّاضِي بِهِ، شُرَكَاءُ.*

امام جواد (ع): انجام دهنده ظلم و کمک دهنده ظلم و کسی که راضی به ظلم باشد، هر سه شریک خواهند بود.

کشف الغمّه، ج ۲، ص ۳۴۸

۲۲. تواضع

قال الامام الجواد (ع) *التَّوَّاضُعُ زِينَةُ الْحَسَبِ.*

امام جواد (ع): تواضع و فروتنی زینت بخش حسب و شرف است

کشف الغمّه، ج ۲، ص ۳۴۷.

۲۳. زینت بخش های علم و عقل و حلم

قال الامام الجواد (ع) *خَفُضَ الْجَنَاحِ زِينَةُ الْعِلْمِ، وَ حُسْنُ الْأَدَبِ زِينَةُ الْعَقْلِ، وَ بَسْطُ الْوَجْهِ زِينَةُ الْحِلْمِ.*

امام جواد (ع): تواضع و فروتنی زینت بخش علم و دانش است؛ ادب داشتن و اخلاق نیک زینت بخش عقل می باشد؛ خوش رویی با افراد زینت بخش حلم و بردباری است.

کشف الغمّه، ج ۲، ص ۳۴۷

۲۴. زیارت امام رضا (ع)

قال الامام الجواد (ع) *إِنَّ بَيْنَ جَبَلِي طُوسٍ قَبْضَةً قُبِضَتْ مِنَ الْجَنَّةِ، مَنْ دَخَلَهَا كَانَ آمِنًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنَ النَّارِ.*

امام جواد (ع): همانا بین دو سمت شهر طوس قطعه ای می باشد که از بهشت گرفته شده است، هر که داخل آن شود (و با معرفت زیارت کند)، روز قیامت از آتش در امان خواهد بود.

عیون اخبار الرضا - علیه السلام -، ج ۲، ص ۲۵۶، ج ۶

۲۵. انتظار فرج، برترین عمل

قال الامام الجواد(ع) **(أَفْضَلُ أَعْمَالٍ شِيعَتِنَا أَنْتَظَارُ الْفَرَجِ).**

امام جواد (ع): برترین اعمال شیعیان ما انتظار فرج است.

کمال الدین ج ۲ باب ۳۶ ح ۱

۲۶. همنشینی با شرور

قال الامام الجواد(ع) **(إِيَّاكَ وَ مُصَاحِبَةَ الشَّرِيرِ، فَإِنَّهُ كَالسَّيْفِ الْمَسْلُوبِ، يَحْسُنُ مَنْظَرُهُ وَ يَقْبَحُ أَثَرُهُ).**

امام جواد (ع): از مصاحبت با شخص شریر بپرهیز، که چون شمشیر برهنه است؛ منظره‌اش نیکو و اثر (زخم) آن زشت است.

أعلام الدین، ص ۳۰۹

۲۷. بی توجهی به اموال دیگران

قال الامام الجواد(ع) **(عِزُّ الْمُؤْمِنِ غِنَاهُ عَنِ النَّاسِ).**

امام جواد (ع): عزت و شخصیت مؤمن در بی نیازی از دیگران است.

بحار الأنوار، ج ۷۲، ص ۱۰۹، ح ۱۲

۲۸. نتیجه تقوای الهی

قال الامام الجواد(ع) **(مَنْ اتَّقَى اللَّهَ أَحَبَّهُ النَّاسُ وَ إِنْ كَرِهُوا).**

امام جواد (ع): هر که تقوای الهی را پیشه خود کند خواه ناخواه، مورد محبت مردم قرار می گیرد گرچه مردم خودشان اهل تقوا نباشند.

بحار الأنوار، ج ۷۵، ص ۷۹، ح ۶۲

۲۹. ترک امور بی فایده

قال الامام الجواد(ع) **(تَرَكُ مَا لَا يُعْنَى زِينَةُ الْوَرَعِ).**

امام جواد (ع): رها کردن آنچه سودمند نباشد زینت بخش ورع و تقوای انسان می باشد.

بحار الأنوار، ج ۷۵ ، ص ۸۰

۳۰. معاشرت با خردمندان

قال الامام الجواد(ع) **صَلَحُ الْأَخْلَاقِ بِمُتَنَافَسَةِ الْعُقَلَاءِ.**

امام جواد (ع): معاشرت و رفاقت با خردمندان هوشیار، موجب رشد و کمال اخلاق می باشد.

کشف الغمّه، ج ۲ ، ص ۳۴۹

۳۱. اهمیت ادب

قال الامام الجواد(ع) **بِالْأَدَبِ يَبْلُغُ الرَّجُلُ مَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، وَيَصِلُ بِهِ إِلَى الْجَنَّةِ.**

امام جواد (ع): انسان به وسیله ادب به کمالات اخلاقی می رسد؛ و نیز با رعایت ادب به بهشت دست می یابد.

ارشاد القلوب دیلمی، ص ۱۶۰

۳۲. زینت بخش ایمان

قال الامام الجواد(ع) **الْعَدْلُ زِينَةُ الْإِيمَانِ.**

امام جواد (ع): عدالت زینت بخش ایمان است.

کشف الغمّه، ج ۲ ، ص ۳۴۷

۳۳. زینت بخش عبادت

قال الامام الجواد(ع) **السَّكِينَةُ زِينَةُ الْعِبَادَةِ.**

امام جواد (ع): وقار و ادب زینت بخش عبادات است.

کشف الغمّه، ج ۲ ، ص ۳۴۷

۳۴. امید به غیر خدا

قال الامام الجواد(ع) **مَنْ انْقَطَعَ إِلَى غَيْرِ اللَّهِ وَكَلَّهُ اللَّهُ إِلَيْهِ.**

امام جواد (ع): هر که به غیر خدا رو کند، خداوند او را به همان وا گذارد.

الدرة الباهرة: ۳۹

۳۵. انتظار فرج

الامام الجواد(ع): **أَفْضَلُ أَعْمَالٍ شِيعَتِنَا أَنْتِظَارُ الْفَرَجِ.**

امام جواد (ع): برترین اعمال شیعیان ما انتظار فرج [ظهور امام زمان(ع)] است.

کمال الدین، ص ۳۷۷، آیینه یادها، جلد ۱ صفحه: ۲۲۵

۳۶. به سوی خدا با دل

الامام الجواد(ع): **الْقَصْدُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى بِالْقُلُوبِ أَبْلَغُ مِنْ إِتْعَابِ الْجَوَارِحِ بِالْأَعْمَالِ.**

امام جواد (ع): با دلها به سوی خداوند متعال رهسپار شدن رساننده تر به مقصد است تا با خسته کردن اعضا و جوارح با اعمال.

الدرة الباهرة: ۳۹، میزان الحکمه، جلد ۸ صفحه: ۱۷۳

۳۷. سرآغاز کار

الامام الجواد(ع): **مَنْ لَمْ يَعْرِفِ الْمَوَارِدَ أُعْيِيَتْهُ الْمَصَادِرُ.**

امام جواد (ع): هر کس نداند کاری را از کجا آغاز کند، از به سرانجام رساندن آن درماند.

بحار الأنوار: ۷۱ / ۳۴۰ / ۱۳، میزان الحکمه، جلد ۳ صفحه: ۵۴

۳۸. تأخیر توبه

الامام الجواد(ع): **تَأْخِيرُ التَّوْبَةِ اغْتِرَارٌ.**

امام جواد (ع): به تأخیر افکندن توبه فریب و غفلت است.

تحف العقول: ۴۵۶، میزان الحکمه، جلد ۲ صفحه: ۱۳۶

۳۹. امروز و فردا کردن

الامام الجواد(ع): **(طَوَّلُ التَّسْوِيفِ حَيْرَةٌ.**

امام جواد (ع): طولانی شدن و امروز و فردا کردن، مایه حیرت و سرگشتگی.

تحف العقول: ۴۵۶، میزان الحکمه، جلد ۲ صفحه: ۱۳۶

۴۰. از ما نیست مگر کسی که...

الامام الجواد(ع): **(مَا مِنَّا إِلَّا وَهُوَ قَائِمٌ بِأَمْرِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، وَهَادٍ إِلَى دِينِ اللَّهِ.**

امام جواد (ع): از ما نیست، مگر کسی که به امر خداوند عز و جل کمر بسته و به سوی دین خدا هدایت می کند.

کمال الدین: ص ۳۷۸ ح ۲، دانشنامه قرآن و حدیث، جلد ۹ صفحه: ۵۵۶

۴۱. شریف به تمام معنا

الامام الجواد(ع): **الشَّرِيفُ كُلُّ الشَّرِيفِ مَنْ شَرَفَهُ عِلْمُهُ.**

امام جواد (ع): شریف به تمام معنا کسی است که دانشش مایه شرف او گردد.

کشف الغمّة: ۳ / ۱۴۰، علم و حکمت، جلد ۱ صفحه: ۵۴